خراسان روزنامه صبح ایران
یکشنبه ۱۶ مهر ۱۳۹۶ . ۱۷ محرم ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۶۵۲

افزایش رقابت پذیری تولید و صادرات و زمینه سازی برای ساختارها و نهادهای مرتبط، موضوعی است که مورد توجه سیاست گذاران اقتصادی هر کشوری قرار دارد. در این زمینه گزارش رقابت پذیری مجمع جهانی اقتصاد حاکی از صعود هفت پله ای ایران در این شاخص در سال ۲۰۱۷ است. پرونده امروز وضعیت اقتصاد کشورمان را از این منظر بررسی کرده است.

صعود هفت پله‌ای ایران در شاخص رقابت پذیری

کالبد شکافی تازه ترین گزارش مجمع جهانی اقتصاد از جایگاه ایران در شاخص رقابت پذیری

حرکت کند اقتصاد ایران به سمت رقابت پذیری

رقابت پذیری، یکی از اهداف و سیاست های اقتصادی کشور است که باید با شاخص های جانبی و همچنین رصد وضعیت کشورهای جهان، آن را سنجید و ارزیابی کرد. گزارش های مجمع جهانی اقتصاد، یکی از راهنماهای وضعیت موجود در این زمینه است بر اساس جدید ترین گزارش این مجمع، ایران در سال ۲۰۱۷ در میان ۱۳۷ کشور، با صعود ۷ پله ای، در رده ۶۹ رقابت پذیری کشورهای دنیا قرار گرفته و جایگاه خود را بهبود بخشیده است. این گزارش نشان می دهد که اقتصاد ایران اگر چه تا حدی از مراحل اولیه توسعه یعنی توسعه بر پایه منابع، فاصله گرفته، با این حال با موانع جدی ای در نوآوری و پیچیدگی و به خصوص کارایی بازارها روبه رو است.

■ **شاخص رقابت پذیری چیست؟**

شاخص جهانی رقابت پذیری که از سال ۲۰۰۵ توسط مجمع جهانی اقتصاد (و از سال ۲۰۰۸ برای ایران) محاسبه و نتایج آن منتشر می شود، برآیندی از اجزای گوناگون است که در محدوده یک تا هفت و به طور کمی ارزشیابی می شوند. به طوری که نمره هفت بهترین و نمره یک بدترین وضعیت هر جزء را نشان می دهد. این اجزا در سه زیر شاخص کلی الزامات اساسی، عوامل افزایش کارایی و عوامل نوآوری تقسیم بندی می شوند. این تقسیم بندی به ترتیب ناظر به مراحل توسعه یافتگی کشورهاست. به طوری که کشورها از اقتصاد منابع محور به سوی کارایی محور و سپس خلاقیت محور بودن حرکت می کنند. در مرحله بعد هر یک از این سه زیر شاخص، در مجموع به ۱۲ رکن تقسیم و در لایه های بعدی نیز این ۱۲ شاخه، در مجموع به ۱۱۴ شاخص نهایی تجزیه می شوند. حدود دوسوم از این شاخص ها بر اساس نظرسنجی از مدیران اجرایی بنگاه های اقتصادی و یک سوم باقی مانده بر اساس داده های آماری کشورها اندازه گیری می شوند.

زیرشاخص ۱: الزامات اساسی نمره ایران: ۴/۸ رتبه ایران: ۵۵
این زیرشاخص شامل چهار رکن نهادها، زیرساخت ها، فضای اقتصاد کلان و بهداشت و آموزش در سطوح اولیه است. ایران در این زیرشاخص در مقایسه با دو زیرشاخص دیگر، بهترین رتبه و نمره را داراست.

رکن شماره ۱: نهادها نمره ایران: ۳/۷ رتبه ایران: ۸۵ بهبود نسبت به سال قبل: ۵ رتبه

در این رکن، به وضعیت نهادها در دو بخش خصوصی و دولتی توجه می شود. موضوعاتی از قبیل وضعیت حقوق مالکیت، انحراف از بودجه عمومی، استقلال قضایی، پرداخت های غیر قانونی و رشوه، بار الزامات دولتی بر کسب و کار، هزینه های جرایم بر کسب و کار، اطمینان به خدمات پلیس، میزان اثربخشی مدیران و قدرت حمایت از سرمایه گذاران از مولفه های این رکن هستند. بر اساس گزارش مجمع جهانی اقتصاد، بدترین رتبه ایران در این رکن، مربوط به قدرت حمایت از سرمایه گذاران (رتبه ۱۲۶) و بهترین رتبه مربوط به کارایی مخارج دولتی؛ از قبیل پرهیز از اسراف و ...، (رتبه ۴۵) بوده است.

رکن شماره ۲: زیرساخت ها نمره ایران: ۴/۴ رتبه ایران: ۵۷ بهبود نسبت به سال قبل: ۲ رتبه

این رکن شامل مواردی از قبیل کیفیت جاده ها، کیفیت زیرساخت های ریلی، بنادر و حمل و نقل هوایی، حداکثر قابلیت طی مسافت هوایی در کشور در هفته، کیفیت ارائه برق، تعداد خطوط تلفن ثابت و نیز تعداد اشتراک تلفن همراه در ۱۰۰ نفر جمعیت کشور است. بر این اساس، بدترین رتبه کشور مربوط به کیفیت زیرساخت های هوایی (رتبه ۱۰۵) است که با توجه به موضوع تحریم ها، طبیعی به نظر می رسد. قبل از آن، وضعیت اشتراک تلفن همراه در کشور (با رتبه ۹۹) قرار دارد. بهترین وضعیت کشور نیز مربوط به اشتراک تلفن ثابت است که ایران در این زمینه رتبه ۲۲ دنیا را داراست.

رکن شماره ۳: محیط (ثبات) اقتصاد کلان نمره ایران: ۵/۲ رتبه ایران: ۴۴ بهبود نسبت به سال قبل: ۲۸ رتبه

این رکن شامل مواردی از قبیل سهم تراز بودجه دولتی از GDP، سهم پس انداز ناخالص ملی از GDP، تورم، سهم بدهی دولت از GDP و رتبه اعتباری کشور بوده و رکنی است که بیشترین پیشرفت (۲۸ پله) در آن نسبت به دیگر رکن ها در سال قبل آن، اتفاق افتاده است. در این رکن، تورم بدترین وضعیت کشور با رتبه ۱۰۰ را رقم زده است. اما بهترین نتیجه مربوط به رتبه ۷ کشور در دنیا از نظر نرخ پس انداز است که می توان آن را مرهون نرخ های بالا و بی تناسب سود بانکی در قیاس با وضعیت واقعی اقتصاد کشور دانست.

رکن شماره ۴: بهداشت و آموزش در سطح ابتدایی نمره ایران: ۶ رتبه ایران: ۵۰ بهبود نسبت به سال قبل: منفی یک رتبه

با توجه به پیشرفت های چشمگیر نظام سلامت و آموزش در ایران، بدیهی است ایران نمره و رتبه نسبتاً خوبی را در این زمینه داشته باشد. در این راستا، مولفه هایی نظیر شیوه بیماری هایی نظیر مالاریا، سل و ایدز و نیز آثار آن ها بر کسب و کار، امید به زندگی، مرگ و میر نوزادان، کیفیت تحصیلات ابتدایی و نرخ ثبت نام در مقطع ابتدایی ارزیابی می شود. ایران در این راستا، برترین کشور جهان از نظر (کاهش) شیوع ایدز است. بدترین رتبه ایران در این رکن نیز مربوط به تاثیر بیماری سل بر کسب و کار (رتبه ۷۶) است.

زیرشاخص ۲: افزایش دهنده های کارایی نمره ایران: ۴ رتبه ایران: ۸۳
در بین سه زیرشاخص اساسی، این زیرشاخص، نمره میانی و بدترین رتبه را داراست. ارکان آن، شامل آموزش عالی و تربیت نیروی انسانی و کارایی بازارهای کالا، کار، مالی، آمادگی های فنی و تکنولوژیک و نیز اندازه بازار است.

رکن شماره ۵: آموزش عالی و تربیت نیروی انسانی نمره ایران: ۴/۷ رتبه ایران: ۵۱ بهبود نسبت به سال قبل: ۹ رتبه

این رکن شامل سطوح بالاتر و نیز جنبه های کیفی تر آموزش است که بر این اساس می توان انتظار داشت وضعیت کشور مازیاد بدنباشد. این رکن شامل مواردی از قبیل نرخ ثبت نام در مقطع دبیرستان و آموزش عالی، کیفیت سیستم آموزشی، کیفیت آموزش ریاضیات و علوم، کیفیت مدارس، دسترسی مدارس به اینترنت، دسترسی به تحقیقات تخصصی و خدمات آموزشی و میزان آموزش کارکنان است. بر این اساس، در سال ۲۰۱۷، بهترین رتبه ایران در این رکن مربوط به نرخ ثبت نام در دوره متوسطه (رتبه ۲۵) و بدترین رتبه ایران مربوط به آموزش کارکنان (رتبه ۹۸) است.

رکن شماره ۶: کارایی بازار کالاها نمره ایران: ۴ رتبه ایران: ۱۰۰ بهبود نسبت به سال قبل: ۱۱ رتبه

این رکن شامل زیر مولفه هایی نظیر شدت رقابت در صنایع محلی، اثربخشی سیاست های ضد انحصار، وسعت و اثر وضع مالیات بر کار و سرمایه گذاری، موانع تجاری، میزان مالکیت خارجی، آثار قوانین کسب و کار بر سرمایه گذاری مستقیم خارجی و کارایی حقوق گمرکی است. در این رکن، ایران از این نظر اگر چه رتبه خوبی ندارد، اما توانسته است نسبت به دوره قبلی، رتبه خود را ۱۱ پله ارتقا ببخشد. بر این اساس، بهترین رتبه ایران مربوط به اثربخشی سیاست های ضد انحصاری (رتبه ۵۰) و بدترین رتبه نیز مربوط به دو مولفه سهم واردات از GDP و نفوذ مالکیت خارجی (رتبه ۱۳۳) است.

رکن شماره ۷: کارایی بازار نیروی کار نمره ایران: ۳/۳ رتبه ایران: ۱۳۰ بهبود نسبت به سال قبل: ۴ رتبه

این رکن شامل شاخص هایی از قبیل همکاری در روابط کارگر و کارفرما، انعطاف در تعیین دستمزد، ارتباط پرداخت ها به نیروی کار با بهره وری، تکیه بر مدیریت حرفه ای، ظرفیت جذب استعدادها و مشارکت زنان در بازار کار است. این رکن، بدترین نتایج را در میان دیگر ارکان رقابت پذیری کشورمان در مقایسه با دیگر کشورها به خود اختصاص داده است. در این بخش، رتبه ایران تنها در دو شاخص شیوه های استخدام و اخراج و نیز تاثیر مالیات بر انگیزه های کار زیر ۱۰۰ است. ایران در حوزه مشارکت زنان در بازار کار، دارای رتبه ۱۳۶ (یعنی یکی مانده به آخر) است.

رکن شماره ۸: توسعه بازار مالی نمره ایران: ۳ رتبه ایران: ۱۲۸ بهبود نسبت به سال قبل: ۴ رتبه

ارائه خدمات مالی با قیمت رقابتی، تامین مالی از بازار سرمایه داخلی، دسترسی آسان به وام، به خصوص برای کارآفرینان، استحکام بانک ها (طبق ترازنامه)، ضوابط بورس، درجه حفاظت قانونی از حقوق وام دهندگان و وام گیرندگان، از جمله شاخص های این رکن است. با توجه به بانک محور بودن تامین مالی در کشور که دسترسی به منابع مالی را به صورت غیر رقابتی فراهم می کند، ایران رتبه و نمره خوبی در این رکن ندارد. در این رکن، اقتصاد ایران در شاخص ضوابط بورس اوراق بهادار، یازدهمین کشور دنیا از آخر است. بهترین رتبه را نیز در شاخص دسترسی کارآفرینان به سرمایه (یعنی ۸۳) کسب کرده است.

رکن شماره ۹: آمادگی های فنی و فناوری نمره ایران: ۳/۶ رتبه ایران: ۹۱ بهبود نسبت به سال قبل: ۶ رتبه

جذب فناوری، به خصوص در برجام، یکی از دغدغه های اصلی سیاست گذاران صنعت کشور بوده است. با این حال، گزارش مجمع جهانی اقتصاد نشان می دهد که در سال ۲۰۱۷، اقتصاد ایران همچنان از آمادگی تکنولوژیکی زیادی برخوردار نیست. در این رکن که شاخص هایی از قبیل دسترسی به آخرین فناوری، جذب فناوری در سطح بنگاه، انتقال فناوری و سرمایه گذاری مستقیم خارجی و میزان دسترسی به اینترنت در سطوح مختلف ارزیابی می شود، ایران تنها در شاخص تعداد مشترکان ثابت پهنای باند اینترنت رتبه بهتری (۶۶) دارد، اما در دسترسی به آخرین فناوری، یکصد و پنجم است.

رکن شماره ۱۰: اندازه بازار نمره ایران: ۵/۲ رتبه ایران: ۱۹ بهبود نسبت به سال قبل: صفر رتبه

این رکن شامل شاخص هایی از قبیل اندازه بازار داخلی و خارجی و تولید ناخالص داخلی ایران بر اساس برابری قدرت خرید و سهم صادرات از تولید ناخالص داخلی است. با توجه به دسترسی ایران به بازار داخلی (۸۰ میلیون ایرانی) و خارج از کشور (چند صد میلیون نفری در منطقه)، می توان وضعیت خوب کشور در این رکن را انتظار داشت. بر این اساس، ایران از نظر اندازه بازار داخلی و نیز شاخص برابری قدرت خرید، بهترین نتیجه در این رکن را با رتبه ۱۸ کسب کرده است. بدترین نتیجه نیز مربوط به سهم صادرات از تولید ناخالص داخلی (رتبه ۱۰۳) است.

زیرشاخص ۳: فاکتورهای پیچیدگی و نوآوری نمره ایران: ۳/۵ رتبه ایران: ۸۱
به رغم وجود منابع انسانی تحصیلکرده، اقتصاد ایران نتوانسته است آن طور که باید، به سمت پیچیدگی اقتصادی که فاکتوری برای مقاوم سازی و غیر قابل تحریم شدن آن به شمار می رود و نیز نوآوری حرکت کند. به طوری که در پیچیدگی کسب و کارها، رتبه ۹۷ و در نوآوری، رتبه ۶۶ را کسب کرده است.

رکن شماره ۱۱: پیچیدگی های کسب و کار نمره ایران: ۳/۷ رتبه ایران: ۹۷ بهبود نسبت به سال قبل: ۱۲ رتبه

عواملی از قبیل زنجیره های تولید طولانی تر، تولیدات منحصر به فرد تر، عرضه کنندگان داخلی بیشتر و با کیفیت تر، فرایند های تولید تخصصی تر، موجب خواهد شد زمینه برای تولید محصولات منحصر به فرد در اقتصاد ایران بیشتر شده و از سوی دیگر، کسب و کارهای داخلی پیچیده تر و مقاوم تر شود. با این حال ایران از منظر این رکن نتوانسته است رتبه ای بهتر از ۹۷ در سال ۲۰۱۷ کسب کند.
در این سال، شاخص پیچیده (تخصصی) شدن فرایندهای تولید بهترین رتبه ایران در این رکن (رتبه ۷۳) بوده است.

رکن شماره ۱۲: نوآوری نمره ایران: ۳/۳ رتبه ایران: ۶۶ بهبود نسبت به سال قبل: ۲۳ رتبه

در این رکن، اقتصاد ایران توانسته است تا حدی، نسبت به سال قبل از آن، پیشرفت داشته باشد. این رکن شامل مواردی از قبیل ظرفیت نوآوری، کیفیت موسسات تحقیقات علمی، مخارج تحقیق و توسعه در بنگاه ها، مشارکت صنعت و دانشگاه ها در تحقیق و توسعه، میزان ثبت اختراعات (در یک میلیون نفر) و دسترسی به دانشمندان و مهندسان است. بر اساس گزارش مجمع جهانی اقتصاد، ایران در سال ۲۰۱۷، بهترین رتبه خود در این رکن را در شاخص دسترسی به دانشمندان و مهندسان (رتبه ۳۷) و بدترین رتبه خود را در مخارج تحقیق و توسعه بنگاه ها (رتبه ۱۰۷) کسب کرده است.

رقابت پذیری اقتصاد ایران، چشم انداز ۱۴۰۴ و تکالیف سیاست گذاران

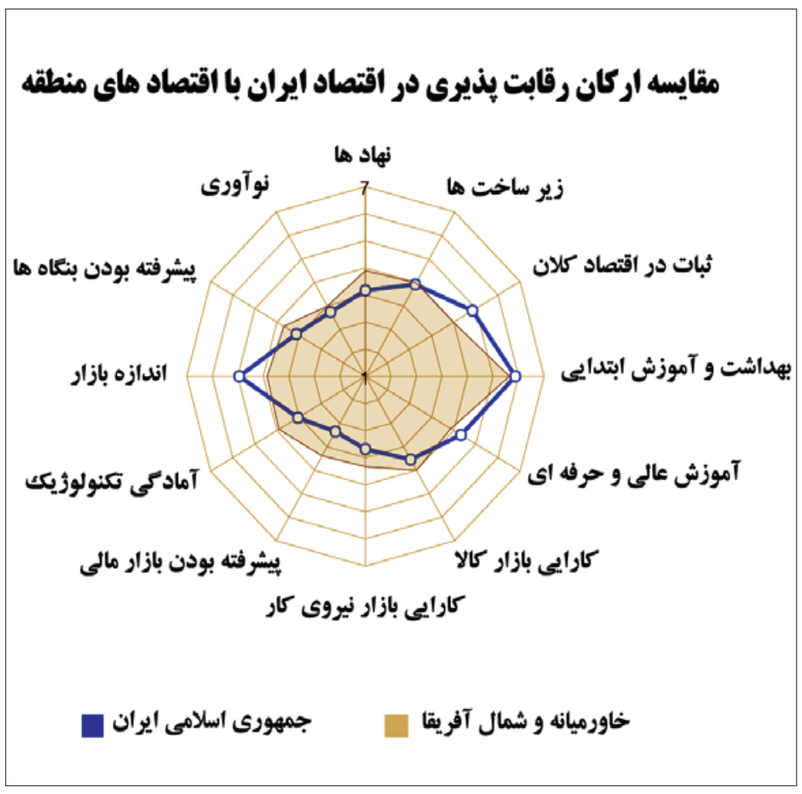

از آن جا که در سند چشم انداز ۱۴۰۴ جمهوری اسلامی ایران بر دستیابی اقتصاد ایران به جایگاه نخست آسیای جنوب غربی تاکید شده است، وضعیت رقابت پذیری ایران در مقایسه با کشورهای منطقه بر اساس شاخص جامع رقابت پذیری قابل ارزیابی است. طبق گزارش مجمع جهانی اقتصاد، ایران در سال ۲۰۱۷، از میان ۱۳ کشور حوزه خاورمیانه و شمال آفریقا، در جایگاه هشتم ایستاده است. در این رابطه نمودار زیر، فاصله اقتصاد کشور از کشورهای منطقه بر اساس ارکان رقابت پذیری را مشخص می کند. می توان گفت که مهم ترین تکلیف سیاست گذاران اقتصادی در راستای سند چشم انداز کشور در دو دولت آینده، بهبود ارکان نهادها، کارایی بازارهای مالی، نیروی کار، کالا، کمک به پیوندهای درونی در اقتصاد ایران برای افزایش پیچیدگی در اطلس کسب و کارهای کشور و نیز بهبود فناوری است.

جدول رتبه شاخص های رقابت پذیری ایران و رشد آن در سال ۲۰۱۷

دو سطح کلان شاخص رقابت پذیری		رتبه جهانی ایران	بهبود نسبت به سال قبل (رتبه)
نیازهای اولیه رقابت پذیری	موسسات اقتصادی	۸۵	۵
	زیرساخت ها	۵۷	۲
	محیط اقتصاد کلان	۴۴	۲۸
	بهداشت و آموزش های ابتدایی	۵۰	-۱
افزایش دهنده های کارایی	آموزش عالی	۵۱	۹
	کارایی بازار کالاها	۱۰۰	۱۱
	کارایی بازار نیروی کار	۱۳۰	۴
	توسعه بازار مالی	۱۲۸	۳
	آمادگی تکنولوژیک	۹۱	۶
	اندازه بازار	۱۹	صفر
عوامل نوآوری و پیچیدگی	پیچیدگی اقتصادی	۹۷	۱۲
	نوآوری	۶۶	۲۳
کل شاخص ها		۶۹	۷

■ **راه طولانی اقتصاد ایران برای بهبود رقابت پذیری**

برای قضاوت درباره وضعیت توسعه یافتگی اقتصاد کشور از منظر رقابت پذیری، توجه به ارتباط سه زیرشاخص یادشده، با مراحل توسعه کشورها نیز جالب توجه است. همان طور که در مقدمه هم اشاره شد، در پایه ای ترین سطح، الزامات توسعه قرار دارد که مرحله اول توسعه هر کشور را شامل می شود. در این مرحله اقتصاد، وابستگی زیادی به عوامل طبیعی تولید دارد. در سطح میانی توسعه، عوامل تقویت بهره وری مورد توجه هستند که نشان می دهند اقتصاد کشورها چقدر به سوی کارایی به خصوص کارایی در بازارها (کالا، نیروی کار، مالی و ..) حرکت می کند. در بالاترین سطح توسعه نیز عوامل نوآوری و پیشرفت مورد توجه هستند که نشان می دهند اقتصاد یک کشور چقدر به خلاقیت و نوآوری بهامی دهد. همان گونه که مشاهده می شود، بر اساس جدیدترین گزارش این مجمع، ایران در سال ۲۰۱۷ با صعود ۷ پله ای، به رده ۶۹ رقابت پذیری کشورهای دنیا صعود کرده و جایگاه خود را بهبود بخشیده است. با این حال، در این سال ایران در الزامات اساسی رقابت پذیری رتبه ۵۵، در عوامل کارایی رتبه ۸۳ و در عوامل نوآوری، رتبه ۸۱ دنیا را به دست آورده است که نشان می دهد اقتصاد ایران تا حدی از سطح اولیه توسعه فاصله گرفته و به سوی سطح بالاتر در حرکت است. در عین حال موانع اساسی پیش روی بهبود کارایی در بازارها و نیز اقتصاد خلاقیت و نوآوری محور وجود دارد. ناکارایی بازارها به موانع پیش روی تولید و مشکلات نظام بانکی باز می گردد و خلاقیت و نوآوری پایین در اقتصاد ایران، ضرورت اقتصاد دانش بنیان را یادآور می شود. البته باید توجه داشت که موانع برون زایی مانند تحریم ها بر وضعیت این شاخص در کشور ما که بخش قابل توجهی از آن ها با نظرخواهی از مدیران اقتصادی سنجیده می شود، اثرگذار بوده است.

جدول متوسط [شماره ۶۹۴۹]

طراح جدول: امید موسوی

افقی:
۱- بینوا- کشوری باستانی در بین النهرین- گردوخاک- راننده ۲- سرور- ابدی- خواب- واحد سطح ۳- کبوتر صحرایی- رطوبت ناپذیر به زبان بیگانه- خاطر- حرف همراهی ۴- زنبیل- پرستار خارجی- تشنه فریب- اراده- چارچوب ۵- سر فوتبالی- آن سوی سقف- ترشی بادمجان- دیرین- پایدار ۶- تبهکار- کشتی جنگی- پهلوان- دیکته ۷- دادوستد- بی حس- پرنده پا بلند- مرغزار- گفت و گوی خودمانی ۸- خالص- بیماری جلدی- همدم- الفبای تلگراف- از حروف الفبا ۹- هزار کیلو- شیمی کربن- عارضه نرم شدن استخوان های بدن- جدال ۱۰- صدای درشت- جداکننده- شیون- از حبوب ۱۱- کاشف الکل- تباه- پهلو- امر

عمودی:
۱- توطئه- از سازهای قدیمی ایرانی ۲- کارگردان مجموعه تلویزیونی مسافران ۳- زادن- آموختنی لقمان- پیشرو گله ۴- اسب چاپار- عمارت- بیسواد ۵- از به پا کردنی ها- لوله تنفسی- زینت گلدان ۶- آماس- طرح قانونی که از طرف دولت برای تصویب به مجلس فرستاده می شود ۷- قدردانی- مورچه- بچه دزد معروف ۸- واحد توان الکتریکی- ابریشم پست- تظاهر به نیکویی ۹- اگر حروفش مرتب شود ایالتی است در غرب آمریکا- صاحب ۱۰- گزارش- لجن ۱۱- طریق- کنیز خردسال ۱۲- افول- اثر سعدی ۱۳- جغد- بلدرچین- چین و شکن ۱۴- از حروف ندا- پیمان- گذرگاه ۱۵- مشاور- پوست دباغی شده ۱۶- مادر عرب- دیروز- دشمن سخت ۱۷- خوشحال- بها- از قبایل جاهلیت ۱۸- پرحرفی- گفتار- دفعه ۱۹- رمان بالزاک ۲۰- همچشمی- گمان

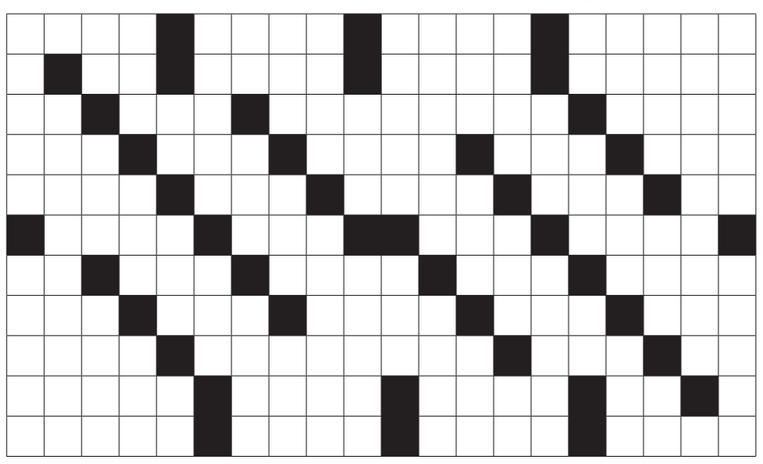

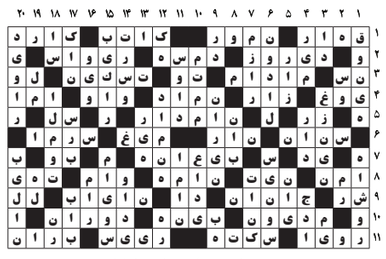

حل جدول شماره ۶۹۴۸

جدول سخت [شماره ۱۷۲]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی
۱- کتابی از سید مهدی شجاعی که برداشتی آزاد از دعای ابوحمزه ثمالی است- بدترین نوع جرم- ایجاد بی نظمی ۲- ترمز چارپا- پایتخت کشور کنیا- شهری در استان کردستان- صوت شگفتی ۳- چوپان- خوان- راه باریک و سرپوشیده- نام قدیم مدینه ۴- پرنده ای با منقار خمیده و بال های کوتاه- کبوتر دشتی- مهد ۵- نابود کردن- توده مردم- کتاب دعا- کتاب مقدس هندو ۶- آفریده شدگان- برچسب قیمت- مایه آسایش و سعادت انسان است ۷- اسب یدک- چندوزیر- تعداد چیزی را مشخص کردن- رایگان و مجانی ۸- مرکز استان چهار محال و بختیاری- طرح می کشد- کاهش ارزش پول در نظام نرخ شناور ارز ۹- سیاره ای کوچک تر از زمین- وجود خارجی داشتن- ناحیه ای در شمال شرقی ایتالیا- نامی دخترانه ۱۰- قیمت بازاری- ایالتی در شرق آمریکا- معادل فارسی حق التدریس- پسوند نسبت ۱۱- بریکدیگر اثر گذاشتن- نور و روشنی- لقب باقرخان انقلابی عصر مشروطه.

عمودی
۱- شهری در استان کرمان- رایگان ۲- قسمتی از ران- قانون شرعی وضع کردن ۳- از آثار استاد شهید مرتضی مطهری ۴- روز سی ام هر ماه شمسی در ایران قدیم- سنگ مرمر ۵- حرف گزینش- پرنده ای خوش آواز- افسار گسیخته ۶- یک هزارم مترمکعب- کشتزار ۷- کار دشوار- رادار ۸- قدرت و نیرو- سرپیچی کردن- پدر بزرگ ۹- چهارپا- پرندگان ۱۰- نام قدیمی اصفهان- از اصول زندگی اجتماعی است ۱۱- هدایت کننده- نفس بلند ۱۲- رهبر و پیشوا- درگذشته ۱۳- رفیق مشهدی- از عناصر چهارگانه- رنگین کمان ۱۴- تاریکی- دشنام ۱۵- شهری در چین- ماده روان با شکل متغیر ۱۶- تکرار حرفی- حالت- پیشوندی منفی ۱۷- ترانه- بندری در خوزستان ۱۸- مجموع ارزش پولی اموال اقتصادی که در تصرف افراد یک ملت است ۱۹- وسیله ای برای نشان دادن تصویر روی پرده- خویشاوند ۲۰- زبانه آتش- قطعه ای در پمپ بنزین خودرو.
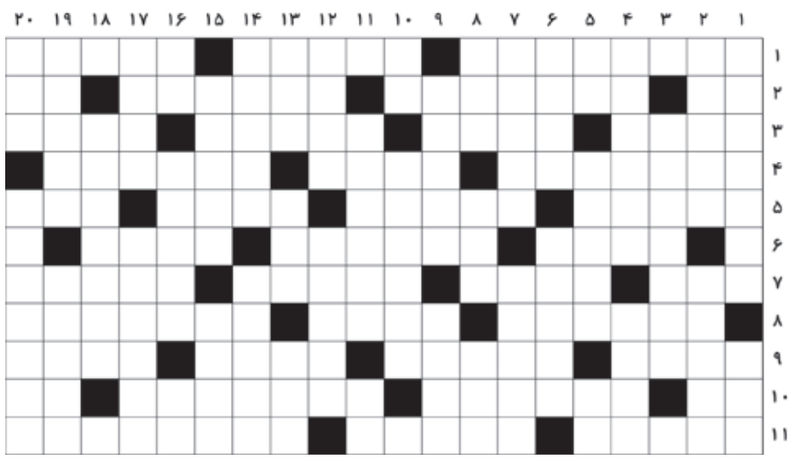
حل جدول شماره ۱۷۱